

မာရ်နတ်ကိုနိုင်နည်း

ခူရဂ်မံ ကေစာရ်၊
 အသရီရ် ဂုဟာသယံ။
 ယေစိတ္တံ သံယမေဿန္တိ။
 မောက္ခန္တိ မာရ ဗန္ဓနာ။

ခူရဂ်မံ = ဝေးသောအရပ်၌ တည်သောအာရုံသို့လည်း သွားရောက်
 တတ်သော၊ ကေစာရ် = တစ်ခုချုပ်ပြီးမှ တစ်ခုဖြစ်တတ်သော၊ အသရီရ် = ကိုယ်
 သဏ္ဍာန်မရှိထသော၊ ဂုဟာသယံ = ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော လိုဏ်ဥမင်ကိုမှီ၍
 ဖြစ်တတ်သော၊ စိတ္တံ = စိတ်ကို၊ ယေ = အကြင်ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ လူ၊ ရှင်၊
 ရဟန်းတို့သည်၊ သံယမေဿန္တိ = လုံခြုံစွာ စောင့်စည်းနိုင်ကြကုန်လတ္တံ့၊ တေ =
 ထိုယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ လူ၊ ရှင်၊ ရဟန်းတို့သည်။ မာရဗန္ဓနာ = ကိလေသာမာရ်
 အနှောင်အဖွဲ့ဟူသော တေဘူမကဝဋ်ဒုက္ခမှ၊ မောက္ခန္တိ = လွတ်မြောက်ကြကုန်
 လတ္တံ့။

ဓမ္မပဒ-စိတ္တဝဂ်၊ ဂါထာ -၃၇။

အဝေးအာရုံတို့သို့ သွားတတ်ထသော၊ တစ်ဦးတည်း ကျက်စားလေ့ရှိ
 ထသော၊ အကောင်အထည် မရှိထသော နှလုံးတည်းဟူသောလိုဏ်၌ တည်ရာရှိထ
 သောစိတ်ကို စောင့်စည်းချုပ်တည်းနိုင်သော သူတို့သည် မာရ်နတ်၏ အနှောင်အဖွဲ့မှ
 လွတ်ကုန်လတ္တံ့။

စိတ်ဆိုသောစိတ်ဟာ အဝေးအာရုံသို့ သွားတတ်တယ်ဆိုတာ ဦးမင်္ဂလာ ကောင်း
 ကောင်းကြီး နားလည်လိုက်ပါသည်။

ဘယ်လောက်ဝေးမလဲ၊ ဝေးချင်သလောက် ဝေးစမ်းပါစေ။

အဲသည် အဝေးမှာရှိတဲ့ နေရာဌာန အကြောင်းခြင်းက အာရုံတွေဆီကို စိတ်က
 တစ်ခဏချင်း ရောက်သွားနိုင်တယ်လေ။

သည်အကြောင်းနဲ့ပတ်သက်လို့ မိလိန္ဒမင်းကြီးတ ရှင်နာဂသေနကို ယခုလို
 မေးဖူးတယ်။

“အရှင်ဘုရား လူ့ပြည်နဲ့ဗြဟ္မာ့ပြည်ဟာ ဘယ်လောက်ဝေးသလဲ”

“မင်းကြီး၊ အောက်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ဗြဟ္မာ့ပြည်က တောင်ကြီးလောက်ရှိတဲ့ ကျောက်
 တုံးကြီးကို ချလိုက်တယ်ဆိုရင် တစ်နေ့နဲ့တစ်ညမှာ ယူနေပေါင်း လေးသောင်းရှစ်

ထောင်ကျလာလိမ့်မယ်။ အဲသလို နေ့နေ့ညည ရက်ပေါင်း ၁၂၀၊ လေးလကြာမှ လူ့ပြည်ကို ရောက်လိမ့်မယ်။ အဲသလို ‘တွက်သာ’ ယူပေတော့၊ အဲသလောက်ဝေးတယ်”

အရှင်ဘုရား အဲသည်လောက်ဝေးလှတဲ့ ဗြဟ္မာ့ပြည်ကို အဘိညာဉ်ရတဲ့တန်ခိုး ရှင်များဟာ ကွေးသောလက်မဆန့်မီ ဆန့်သောလက်မကွေးမီ ရောက်သွားနိုင်တယ်ဆိုတာ မယုံနိုင်စရာကြီး ဖြစ်နေပါတယ်။ အရှင်ဘုရား ဘယ်လိုဖြေမလဲ။

“ဒါယကာ မင်းကြီး၊ အသင်မင်းကြီးရဲ့ မွေးရာဇာတိ တိုင်းပြည်ဟာ ဘယ်မှာလဲ”

“ဤ သာဂလမြို့မှ ယူဇနာနှစ်ရာကွာတဲ့ အလသန္တကျွန်းဖြစ်ပါတယ်”

“အဲဒီကျွန်းကို အသင်မင်းကြီး စိတ်ကူးကြည့်လိုက်စမ်းပါ”

“စိတ်ကူးလိုက်ပါပြီ ဘုရား”

“စိတ်ကူးလိုက်တယ်ဆိုတာနဲ့ မင်းကြီးစိတ်က အဲဟိုကို ရောက်သွားတာပဲ မဟုတ်လား”

“ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား၊ အရှင်ဘုရားပြောတာ တပည့်တော် ကျေနပ်သွားပါပြီ ဘုရား”

ဦးမင်္ဂလာက မိလိန္ဒပဉ္စာဝတ္ထုပါ စိတ်အကြောင်း အမေးအဖြေစကားတို့ကို ချက်ချင်း သတိရလိုက်မိသည်။

စိတ်ဆိုတာ ဘယ်လောက်ဝေးဝေး လွှတ်လိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် အဲသည်အဝေး နေရာကို ရောက်သွားနိုင်တယ်တဲ့၊ မှန်ပါသည်။ ဒါကတော့ ဦးမင်္ဂလာနှင့်တကွ လူတိုင်း မိမိတို့စိတ်ကို မိမိတို့သိပါသည်။

ရန်ကုန်ကနေ၍ မန္တလေးမှာရှိသော သမီးထံသို့၊ သွားမလား၊ စင်ကာပူမှာနေတဲ့ သားထံကို သွားမလား၊ အမေရိကန်မှာနေတဲ့ ညီရှိရာကို သွားမလား၊ ကုန်ကုန်ပြော ရမည်ဆိုလျှင် တစ်ခေါက်သာရောက်ဖူးပါစေ၊ တာဝတိံသာကိုတောင် ချက်ချင်းရောက် သွားနိုင်တာ စိတ်ပဲဟု ဦးမင်္ဂလာ သိပါသည်။

နောက်တစ်ခုက တစ်ဦးတည်းကျက်စားလေ့ရှိသော စိတ်တဲ့၊ အာရုံတစ်ခုကို ဝင်စားတဲ့နေရာမှာ တစ်ခုတည်းသော စိတ်ကသာ ကျက်စားနိုင်မှာပေါ့၊ သည်အကြောင်း ကိုတွေးပြီးမှ နောက်တစ်ကြောင်းကို တွေးနိုင်တာပေါ့၊ သည်အကြောင်းရော၊ ဟိုအကြောင်း ရော တစ်ပြိုင်တည်းပူးပြီးတော့ မတွေးနိုင်ကြပါဘူး။ ဒါကိုလည်း ဦးမင်္ဂလာ သဘောပေါက် ပါသည်။

စိတ်ဆိုတာ အကောင်အထည်မရှိတာကတော့ အထင်ရှားဆုံးပါပဲ၊ စိတ်ကိုလက်ဆုပ် လက်ကိုင် ဘယ်သူမှ မပြနိုင်ပါဘူး။ လေကိုဖမ်းမရသလိုပဲလို့ ပြောနိုင်ပါလိမ့်မယ်။

အဲ... ‘နုလုံးတည်းဟူသောလိုဏ်၌ တည်ရာရှိထသော စိတ်’ ဆိုတာကျတော့ ဦးမင်္ဂလာမှာ တွေးရပါပြီ။ စိတ်ဆိုတာ နုလုံးအတွင်းမှာတည်နေသလား၊ မံသစက္ခု (လူအမျိုးမျိုးတို့၏ ပကတိမျက်စိ) တို့နှင့်လည်း မမြင်နိုင်၊ မှန်ဘီလူး၊ မှန်ပြောင်း စသည်တို့နှင့်လည်း မမြင်နိုင်။ အလွန်သိမ်မွေ့သော အဘိဓမ္မာတရားသာဖြစ်လိမ့်မယ်။

လူတို့ဝေါဟာရ ပြောနေကြတာကတော့ စိတ်ဆိုတာ ဦးနှောက်မှာတည်သည်။ ဦးနှောက် မှဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြသည်။ နှလုံးမှာရှိသောစိတ်က ဦးနှောက်ကို ပို့လိုက်တာကော မဖြစ်နိုင်ပေဘူးလား။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ (စိတ်နှလုံး) ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရကတော့ စိတ်နှင့်နှလုံးနှင့် တစ်ခုတည်းဟု သဘောထားနိုင်ကြောင်းကို ဦးမင်္ဂလာ သတိရလိုက်ပါသည်။

အထက်ပါ ဂါထာကို ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ရည်ညွှန်းတော်မူသည်မှာ သံဃရက္ခိတမထေရ် ဝတ္ထုပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုမထေရ်၏စိတ်က တစ်မျိုးတစ်ဘာသာ ဖြစ်သည်။ တစ်ခု သော အကြောင်းအရာ၌ နက်နက်နဲနဲ စဉ်းစား၍ ထိုစိတ်ထဲတွင် နစ်မြုပ်သွားသော စိတ်မျိုးဖြစ်သည်။

ဦးမင်္ဂလာက ဤသို့ မှတ်မိနေ၏။

သာဝတ္ထိပြည်မှာ - သီတင်းသီလနဲ့ပြည့်စုံတဲ့ အမျိုးကောင်းသားတစ်ယောက်ဟာ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တရားတော်ကို နေ့စဉ် နာယူရပါတယ်။ တစ်နေ့တော့ မြတ်စွာဘုရား ရဲ့ တရားတော် ဆုံးလျှင်ဆုံးချင်း လူ့ဘောင်ကို စွန့်ပြီး ရဟန်းပြုလိုက်တယ်။ ရဟန်း ပြုပြီး မကြာခင်မှာပဲ ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါးနဲ့ ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်။

မြတ်စွာဘုရားသခင်ရဲ့ မျက်မှောက် ခေတ်ကာလဟာ အလွန်တရာ အကျိုးများလှ ပါတယ်။ မင်္ဂလေးပါး၊ ဖိုလ်လေးပါး နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ လောကုတ္တရာတရားကိုးပါးဟာ သဒ္ဓါသီလ ရှိကြသူများအတွက် အလွယ်တကူ ဆွတ်ယူသုံးဆောင်နိုင်တဲ့ ပဒေသာပင် ကြီးအောက်မှာ ရောက်နေရသလိုပဲ။

သဒ္ဓမ္မသဝနဆိုတဲ့ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဟောတော်မူတဲ့မုက္ခပါဌ်တရား တော်များက အလွန်ထိရောက်စွာ အကျိုးပြုတော်မူတယ်။ ဝေနေယျတစ်ဦးတစ်ယောက် ကို အကြောင်းပြုဟောပေမယ့် တရားကိုနာရတဲ့ အများစုပါ တစ်မင်္ဂတစ်ဖိုလ် ရသွားစေ နိုင်တယ်။ အများစုကို ရည်ညွှန်းဟောတော်မူတဲ့တရားကလည်း ထိုအများစုတွင်မပါသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုပါ မင်္ဂဖိုလ်နိဗ္ဗာန် အကျိုးအထိ ပြီးစေနိုင်တယ်။

ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓကိုယ်တော် သက်တော်ထင်ရှားရှိတော်မူစဉ်ကာလမှာ လူအရိယာ၊ ရဟန်းအရိယာများဟာ မိုးဦး၌ ထွက်အပ်သော မှိုများ၊ မျှစ်များလို အလျှိုလျှိုထွန်းပေါ် တော်မူကြပါတယ်။

အဲသည် ဝတ္ထုပါ ရဟန္တာဘွဲ့တော်က သံဃရက္ခိတ မထေရ်ဖြစ်ပါတယ်။ နှမ တစ်ယောက်ရှိတာကတော့ အမည်မထင်ရှားပါဘူး။ အဲသည်အမျိုးသမီးက မွေးဖွားတဲ့ သားကိုတော့ ဘာဂိနေယျ သံဃရက္ခိတလုလင်လို့ပဲ အမည်မှည့်ပေးပါတယ်။ ဒါက သူ့အစ်ကိုကို ချစ်ခင်တဲ့သဘော လေးစားတဲ့သဘော၊ ဂုဏ်ယူတဲ့သဘောပါ။

အနောက်မဇ္ဈိမမှာ အစ်ကိုကို ဂုဏ်ယူပြီးတော့ မိမိသားကို အမည်မှည့်ကြတယ်။ လင်ကို ဂုဏ်ယူပြီးတော့ လင်၏အမည်ကို မှည့်ကြတယ်။ ဖအေကိုဂုဏ်ယူပြီးတော့ အဖေအမည်ကို နောက်ဆက်တွဲထည့်၍ မှည့်ကြတယ်။ အချို့က အဘိုးအဘေးအထိ တောင် အစဉ်အဆက် နာမည်ယူလာခဲ့ကြပါတယ်။

အဲသည် ဘာဂီနေယျ သံဃရက္ခိတ လုလင်ကို ရှင်ပြုသင့်တဲ့အချိန်မှာ ဦးရီးတော် မထေရ်မြတ်ထံမှာအပ်ပြီး မိခင်က ရှင်ပြုပေးတယ်။ သာမဏေကလေးကလည်း သူ့ဦးရီး တော်နဲ့ အတူနေရတာကို အလွန်ပျော်နေတယ်။ ရဟန်းပြုသင့်တဲ့ အရွယ်ရောက်တော့ ရဟန်း ပြုပေးတယ်။

ဦးရီးတော်ရဟန်းက ရဟန်းများ သိထိုက်ရာရာ၊ ကျင့်ထိုက်ရာရာ အဆုံးအမ များကိုပေးပြီး မိမိနှင့် မနီးမဝေး အမည်မထင်မရှားသော ရွာတစ်ရွာကကျောင်းမှာ ဝါကပ်စေတယ်။

ဘာဂီနေယျ ရဟန်းပျိုဟာ အသက်ကလည်း နှစ်ဆယ်က ကျော်ရုံရှိသေးတယ်။ အဆင်းရူပကလည်း သန့်ရှင်းကြည်လင်တယ်။ သမဏသာရပုသမဏပါသာဒိက ရဟန်းတို့ ၏ တင့်တယ်ခြင်း၊ ရဟန်းတို့၏ ကျက်သရေနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့အတွက် ရွာသူရွာသားများ က အထူးပဲ လေးစားကြည်ညိုကြတယ်။ အလှူဒါန ပေါပေါများများရှိတယ်။ ဝါဆို သင်္ကန်းအဖြစ်နဲ့ သင်္ကန်းလျာ ပုဆိုးနှစ်ထည်ကို အလှူခံရတယ်။

တစ်ထည်က အလျားရှစ်တောင်ရှိတယ်။ အလွန်အသားချောတဲ့ ပိုးပုဆိုးဖြစ်တယ်။ တစ်ထည်ကတော့ အလျား ခုနစ်တောင်ရှိတယ်။ နူးညံ့သော ဝါဂွမ်းတို့နဲ့ ရက်ထားတာ ဖြစ်တယ်။

အဲသည် ပုဆိုးနှစ်ထည် ရပြီးကတည်းက ဘာဂီနေယျ ရဟန်းပျိုက အကောင်း ဆုံး အရှည်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ပိုးသင်္ကန်းလျာကို ဦးရီးတော်မထေရ်အား လှူဒါန်းဖို့ ရည်ရွယ် ထားတယ်။ မိမိအနေနဲ့ ချည်သင်္ကန်းလောက်ဆိုရင် ရောင့်ရဲနိုင်ပါပြီ။

ဘာဂီနေယျ သံဃရက္ခိတ ရဟန်းပျိုဟာ ဦးရီးတော် သံဃရက္ခိတမထေရ်ကို ဆွေမျိုးအဖြစ်နဲ့ မိခင်ရဲ့အစ်ကို မိမိရဲ့ဦးရီးအဖြစ်နဲ့ ငယ်ငယ်ကတည်းက ချစ်ခင်တွယ် တာလာခဲ့သူ ဖြစ်တယ်။ ရှင်သာမဏေ ဘဝတုန်းကလည်း ဆွေမျိုးလိုပဲ ချစ်ခဲ့တယ်။

ရဟန်းပျိုအဖြစ်ရောက်တော့လည်း ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာအနေထက် ဦးရီးအနေနဲ့ပဲ လေး စားမြတ်နိုးခဲ့တယ်။ အဆုံးအမကို နာခံခဲ့ ကျိုးနွံခဲ့တယ်။ မိမိဦးရီးတော်ဟာ အဘိညာဉ် ခြောက်ပါးနှင့်တကွ ရဟန္တာကြီးဖြစ်နေတာကို မသိရှာပါဘူး။ ပုထုဇဉ်များက ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မသိနိုင်ကြဘူး။ ရဟန္တာအချင်းချင်းမှ သိတော်မူနိုင်ကြတယ်။

အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးဆိုတာက -

- ၁။ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ် = နတ်မျက်စိကဲ့သို့ အထူးမြင်တတ်သောဉာဏ်။
- ၂။ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ် = နတ်နားကဲ့သို့ အထူးကြားတတ်သောဉာဏ်။
- ၃။ ပရစိတ္တဝိဇာနန အဘိညာဉ် = သူတစ်ပါး၏စိတ်ကို သိတတ်သောဉာဏ်။
- ၄။ ဣဒ္ဓိဝိဓ အဘိညာဉ် = အထူးထူးသောတန်ခိုးကို ပြတတ်သောဉာဏ်။
- ၅။ ပုဗ္ဗေဒိဝါသာနုဿတိ အဘိညာဉ် = ရှေးရှေးဘဝက ဖြစ်ပျက်ခဲ့သမျှကို အစဉ်အောက်မေ့နိုင်သော ဉာဏ်။

၆။ အာသဝက္ခယအဘိညာဉ် = ကိလေသာ အာသဝေါကုန်ခန်းစေတတ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်။

အဲသည် အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးအနက် အာသဝက္ခယအဘိညာဉ်မှတစ်ပါး ကျန်သော အဘိညာဉ်ငါးပါးကို သာသနာပကာလမှာဖြစ်စေ၊ သာသနာတော်တွင်းမှာဖြစ်စေ ရနိုင်ပါတယ်။ လောကသုံးပါးမှ လွတ်မြောက်နိုင်တဲ့ လောကုတ္တရာ အဘိညာဉ်မဟုတ်တဲ့ အတွက် လောကီအဘိညာဉ်လို့ခေါ်တယ်။

အရှင်ဒေဝဒတ်ဟာ အဲသည် လောကီအဘိညာဉ်ထဲက ဣဒ္ဓိဝိဓ အဘိညာဉ်နဲ့ နဂါးယောင်ဖန်ဆင်းပြပြီး အဇာတသတ် မင်းသားလေးကို စည်းရုံးသိမ်းသွင်းယူခဲ့တာပေါ့။

အာသဝက္ခယ အဘိညာဉ်ကတော့ ဘုရား၊ ရဟန္တာ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါများသာ ရနိုင်ပါတယ်။ အဲသည်အကြောင်းများကိုတော့ ဦးမင်္ဂလာက အကြောင်းဆက်လို့ စပ်မိစပ်ရာ တွေးလိုက်မိခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဝါကျွတ်ပြီးတဲ့အခါ ခြေခင်းလက်ခင်း သာယာတဲ့အလျောက်၊ ဘာဂိနေယျ သံဃရက္ခိတ မထေရ်ငယ်ဟာ မဖူးမမြင်ရတာ ကြာပြီဖြစ်တဲ့ ဦးရီးတော်ရှိရာကို ထွက်လာခဲ့တယ်။ သူ့အမှန်အမြတ်ပြုပြီး လှူချင်တဲ့သင်္ကန်းလျာပုဆိုးလည်း ပါလာတာပေါ့။

ကျောင်းရောက်တဲ့အခါ ဦးရီးတော် မထေရ်မြတ်ကို တန်းတန်းမတ်မတ် မဖူးမြော်ရလို့ စိတ်ထဲမှာ ဟာတာတာနှင့် ဝမ်းနည်းသယောင်ယောင် ခံစားလိုက်ရပါသေးတယ်။ ဦးရီးတော်မထေရ်က ဆွမ်းခံကြွသွားနေပေသကဲ့။

အဲသည်တော့ သံဃရက္ခိတ မထေရ်ငယ်က ဦးရီးတော် နေ့သန့်ရာကို တံမြက်လှည်းခြင်း၊ သုတ်သင်ခြင်း၊ ခြေဆေးရေတည်ထားခြင်း၊ ဝေယျာဝစ္စတို့ကိုပြုပြီး ပြန်ကြွလာမယ့်လမ်းအတိုင်း မျှော်နေမိတယ်။ မကြာခင် သံဃရက္ခိတ မထေရ်ကြီး ဆွမ်းခံရာမှ ပြန်ကြွလာပါတယ်။ တူတော် မထေရ်ငယ်က ကြိုဆို၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို လှမ်းယူပါတယ်။ ခြေတော် အစုံကိုလည်း ရေဆေးသန့်စင်ပေးပါတယ်။ နေ့သန့်ရာ ထိုင်တော်မူစေပြီးတော့ သောက်ရေ များကိုလည်း ဆက်ကပ်တယ်။ လေယပ်ကိုလည်း ခတ်ပေးတယ်။ အမောအပန်း ပြေလောက်ချိန်ကျမှ -

“အရှင်ဘုရား၊ ဒီသင်္ကန်းလျာပုဆိုးဟာ ပိုးသားစင်စစ်ဖြစ်ပါတယ်။ အလွန်နူးညံ့ပါတယ်။ ထိုပုဆိုးကို အရှင်ဘုရားအား တပည့်တော်ကပ်လှူပါတယ်” လို့လျှောက်ပြီး ကပ်လှူလိုက်တယ်။ သည်အခါမှာ ဦးရီးတော် သံဃရက္ခိတ မထေရ်ကြီးက -

“ငါ့ရှင် သံဃရက္ခိတ၊ ငါ့မှာ သင်္ကန်းပြည့်စုံတယ်။ ငါ့ရှင်သာ သုံးဆောင်ပါ” လို့ ပြောတယ်။ အဲဒီလိုပြောတာကို လူကြီးပီပီ လူငယ်ကို ငဲ့ညှာလို့ ပြောလိုက်တာဟု မထေရ်ငယ်က ထင်တယ်။ ဒါ့ကြောင့် “အရှင်ဘုရား၊ ဒီသင်္ကန်းလျာကို ရကတည်းက အရှင်ဘုရားကိုလှူမယ်လို့ တပည့်တော်က ပြဋ္ဌာန်းထားပြီးသားပါဘုရား၊ အလှူခံတော်မူပါ” လို့ ဒုတိယမိတ္တိ လျှောက်ထားကပ်လှူပြန်တယ်။

“ငါ့ရှင် သံဃရက္ခိတ၊ ငါ့မှာ သင်္ကန်းပြည့်စုံပါတယ်။ ငါ့ရှင်သာ သုံးဆောင်ပါ” လို့ မထေရ်ကြီးကလည်း ရှေးစကားအတိုင်း ဒုတိယမိတ္တိ ပြန်၍မိန့်တော်မူတယ်။ ဘာဂိနေယျ

ရဟန်းပျိုမှာ မိမိက အမြတ်တန်းလှူတာကို လက်မခံတဲ့အခါ စိတ်အားငယ်ပြီး ကသိကအောက်ဖြစ်မိတယ်။

“အရှင်ဘုရား ဤသို့ မပြုပါနှင့် (ဒီလိုမလုပ်ပါနဲ့) အရှင်ဘုရား သုံးဆောင်လျှင် တပည့်တော်မှာ အကျိုးရှိပါလိမ့်မည်။ အလှူခံတော်မူပါ” လို့တတိယမ္ဘိ လျှောက်ပြန်တယ်။

သံဃရက္ခိတ မထေရ်ကြီးကလည်း ရှေးနည်းအတိုင်း တတိယမ္ဘိ ပယ်တော်မူပြန်တယ်။ သည်နေရာမှာ အရိယာကြီးများ၏ သန္တုဒ္ဓိသလ္လေခတရားကို သတိထားကြရမှာ ဖြစ်တယ်။ မိမိမှာပြည့်စုံပြီးရင် အပိုအလှူကို လက်ခံတော်မမူတတ်ကြဘူး။ မိမိနှင့် အထိုက်အလျောက်က ပိုပြီးကောင်းမွန်နေရင်လည်း လက်မခံတတ်ကြဘူး။

အဲဒါကို ဘာဂီနေယျ ရဟန်းပျိုက သတိထားလိုက်မိဟန် မတူပါဘူး။ ဆရာ တပည့်ဆိုတဲ့အနေက တူအရီးဆိုတဲ့အဖြစ်ကိုတွေ့မိပြီး နွဲ့ဆိုး ဆိုးချင်လာတယ်။

“ငါက ရိုသေမြတ်နိုးလွန်းလို့ ကုသိုလ်အကျိုးငှာ လှူပါတယ်။ ငါ့ဦးရီးက ငါ့အကျိုးကို မလိုလားလို့ အလှူမခံဘူး။ ငါကဖြင့် သင်္ကန်းလျာကို ရကတည်းက အကြိမ်ကြိမ်အခါခါ ပွတ်သပ်ဆုပ်နယ်ကြည့်ပြီး အတွေ့အထိကောင်းလွန်းလို့ ငါတောင် မဝတ်ရက်ဘူး။ ဒါလောက် ကောင်းတာကို သူရရင် နှစ်သက်မှာပဲ။ ဝမ်းသာမှာပဲလို့ ထင်ခဲ့တယ်။ အခု သူက အလှူမခံဘူးတဲ့။ အလှူမခံလည်းနေပေါ့၊ ‘ငါသုံးချင်သုံး မသုံးချင် ရောင်းစား’ ပိုက်ဆံများများတောင် ရဦးမယ်”

“ပိုက်ဆံများများရရင် ဘာလုပ်မလဲ”

“လူထွက်ပြီး မိန်းမယူမှာပေါ့”

“ဟုတ်တယ်လေ၊ သာသနာ့ဘောင်မှာ သူ့ကိုအားကိုးပြီး သဒ္ဓိဝိဟာရိက အတူတူ နေလာကြတာ သူကမှာ ငါ့ကို တွယ်တာတဲ့စိတ်မရှိဘဲ၊ သူနဲ့နေလည်း အလကားပေါ့၊ လူထွက်တာပဲအေးတယ်”

“ကာမဘောဂီ လောကီဘုံသားရဲ့ စည်းစိမ်ချမ်းသာကိုပဲ ငါခံစားတော့မှာပေါ့”

“နေဦး၊ လောကမှာ အိမ်ရာတည်ထောင်၊ အိမ်ထောင်ပြုတယ်ဆိုတာ ဥစ္စာစီးပွားချမ်းသာမှ ဇနီးမယားကို ရှာရတယ်။ ဥစ္စာစီးပွားကြွယ်ဝမှ ချောမောလှပတဲ့ အမျိုးကောင်းသမီးကိုရမယ်။ ပိုက်ဆံဆင်းရဲရင် နှုတ်ခမ်းပဲ့ချင်း မီးမှုတ်ရသလို ဆင်းရဲတန်းတူ အမျိုးသမီးသာ ရမှာပေါ့။ ပင်ပန်းကြီးစွာ ပရိယေသန ကိုယ်တိုင်ရှာဖွေ စားသောက်နေရတဲ့ အမျိုးသမီးဆိုရင် ရုပ်ရည်ရူပကာယ လှတဲ့သူ နည်းပါးတယ် မဟုတ်လား။”

“သင်္ကန်းလျာကြီးကို ရောင်းလိုက်ရင် အသပြာ တစ်ဆယ့်ခြောက်ကျပ်တော့ ရမှာပါပဲ။ အဲသည်ငွေနဲ့ ငါဘာလုပ်မလဲ၊ ကုန်ရောင်းကုန်ဝယ်လုပ်ဖို့ဆိုလည်း အရင်းငွေက နည်းလွန်းတယ်”

“ဟာ...သတိရပြီ၊ ချောချောလှလှ ဆိတ်မတစ်ကောင် ဝယ်မှာပေါ့၊ အဲသည် ဆိတ်မလေးကို အစာရေစာ ဝဝလင်လင်ရှိအောင် ညောင်ပင်များရာ တောအုပ်ထဲမှာ ငါက ထိန်းကျောင်းမယ်”

“မကြာပါဘူး၊ ဆိတ်မက ဆိတ်ကလေးနှစ်ကောင် မွေးတယ်၊ တစ်ကောင်က

အထီးကလေး တစ်ကောင်က အမကလေး၊ ချစ်စရာကောင်းလိုက်တာ လွန်လို့၊ ဆော့ လိုက်တာ ခုန်လိုက်တာလည်းလွန်လို့”

“ဆိတ်သားအမိ သုံးကောင်က ပေါက်ဖွားလာလိုက်တာ နောက်တစ်နှစ်မှာဆိုရင် ခုနစ်ကောင်၊ ရှစ်ကောင်ဖြစ်လာပါလေရော၊ သူတို့ကိုထားဖို့ ငါက ခြံကလေးတစ်ခြံ ဆောက်ရပြီ၊ အဲသည် ခြံနဲ့ကပ်လျက် ငါနေဖို့က အိမ်ကလေးတစ်ဆောင်ပေါ့”

ဆိတ်မတွေဆီက နို့အပိုအလှုံတွေကို နေ့တိုင်းညှစ်ပြီးတော့ ဈေးမှာ သွားရောင်း တယ်။ အဲသည် ရောင်းရတဲ့ ပိုက်ဆံနဲ့ ဆိတ်မတွေ ဆိတ်သိုးတွေ ထပ်ဝယ်မယ်”

“အမယ်လေး - ဆိတ်တွေပွားလာလိုက်တာ ခြံကြီးကို ထပ်၍ ထပ်၍ ချဲ့နေရ ပါပကော၊ ကိုယ်တစ်ယောက်တည်း မနိုင်လို့ လူငှားတွေ လေးငါးယောက် ငှားထား ရတယ်၊ ညောင်တန်းအုပ်ကလေးရှိရာကို ဆိတ်အကောင်သုံးလေးရာ မောင်းသွားတဲ့အခါ ငါ့ကိုမြင်တဲ့လူတိုင်းက ‘ဆိတ်သူဌေးဘာဂိနေယျ၊ ကျန်းခန့်သာလို့ မာရဲ့နော်’ လို့ အရေးတယူနှုတ်ဆက်ကြတယ်။

“ငါ့နာမည်ဟာ သာဝတ္ထိမြို့ကြီးအထိ ထင်ရှားကျော်ကြားလာတယ်။ ‘အဲသည် လို ပစ္စည်းပြည့်စုံ နာမည်လည်း ထင်ရှားလာတဲ့အခါကျတော့မှ သာဝတ္ထိမြို့က သူကြွယ် တစ်ဦးရဲ့သမီးကို တောင်းရမ်းပြီး ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် လက်ထပ်လိုက်မယ်”

“သတို့သမီးကို ကိုယ့်ရွာအရောက် ဆောင်ကြဉ်းခဲ့တဲ့ အခမ်းအနားမှာ သတို့သမီး ရဲ့ ဝေါယာဉ်ရှေ့က ပန်းတွေ၊ ပိုက်ဆံတွေကြဲလို့၊ အတီးအမှုတ်အကအခုန်တွေနဲ့ စည် ကားလွန်းလို့ လှည်းနေလေ့အောင်း မြင်းဇောင်းမကျန် ရွာသူရွာသားတွေ အကုန်လုံး ထွက်ကြည့်ကြရတယ်၊ သူကြွယ်ရဲ့သမီးက သုဘဒ္ဒါလို့ အမည်ရှိတယ်”

“သုဘဒ္ဒါဆိုတဲ့အတိုင်း ကောင်းခြင်းငါးဖြာနဲ့ ပြည့်စုံပါတယ်။ အိမ်သူမယားရဲ့ ဝတ္တရားကိုလည်း ကျေပွန်ပါတယ်၊ ငါ့အိမ်ကလည်း ကြီးကျယ်ခမ်းနားစွာ ဆောက်ထားပြီး တော့ အခြေအရံ အသင်းအပင်း အခိုင်းအစေတွေနဲ့ပေါ့”

“ငါတို့လင်မယားကို နေနဲ့လ၊ ရွှေနဲ့မြဲကဲ့သို့ လိုက်ဖက်တင့်မောပါပေတယ်လို့ ချီးမွမ်းကြတယ်။ ဒါဟာ သူတို့က မြှောက်ပင့်ပြောကြတာလည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်မှာပေါ့၊ ငါတို့ လင်မယား တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ချစ်ချစ်ခင်ခင်၊ ယုယုယယနဲ့ ပျော်ရွှင်နေရတာက တော့ အမှန်ပါပဲ”

“သည်လိုနဲ့ ငါတို့မှာ ကလေးတစ်ယောက်ရတယ်။ အလွန်ချစ်စရာကောင်းတဲ့ သားဦး ရတနာကလေးပေါ့၊ ထိုင်နိုင်တဲ့ အရွယ်ရောက်တော့ သုဘဒ္ဒါက သူ့မိဘရှိရာ သာဝတ္ထိကို သူတို့ရဲ့မြေးကလေး ပြရအောင် သွားချင်ပါသတဲ့”

“ဟုတ်တာပေါ့၊ သမီးအချစ်-မြေးအနှစ် တဲ့လေ”

“ဒါ့ကြောင့် နွားကြန်စုံတပ်ပြီး ခြောက်စထောင် လှည်းယာဉ်ကလေးကို ကိုယ် တိုင်မောင်းပြီး မယားနဲ့သားကို ဘေးမှာထားလို့ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် ထွက်ခဲ့တယ်”

“သူ့အမေ ရင်ခွင်ထဲက သားလေးမှာလည်း မြူးလို့၊ ပျော်လို့”

“ငါက သားကလေးကို ရင်ခွင်ထဲထားပြီး လှည်းကို မောင်းချင်တယ်”

“သား ဖေဖေဆီ လာပါဦးကွ” လို့ သူ့အမေရင်ခွင်ထဲက ပွေ့ယူလိုက်တယ်။ သားလေးကလည်း ‘ခိုးခိုးခစ်ခစ်’နဲ့ အသံကလေးများထွက်အောင် ရယ်မောပြီးပါလာတယ်။ အဲလို ကလေးကိုယူလိုက်တဲ့အချိန်ကလေးမှာ နွားကြီးကို လက်ကလွှတ်လိုက်တော့ (အတိုင်ဘက်က) ရွှေဝါက တစ်ဖက်ကို ဆွဲသွားလို့ လှည်းလမ်းဘေး ချော်တက်သွားတယ်။ အဲသည်မှာ သုဘဒ္ဒါက -

“လှည်းသာ ဖြောင့်ဖြောင့် မောင်းစမ်းပါ မောင်ရယ်၊ ပေးပါသားသားကို” လို့ ဆိုပြီး သားကို ငါ့လက်ထဲက ယူလိုက်တယ်။

“သားက ငါ့လက်ထဲမှာပဲ နေချင်လို့ အမေလက်ထဲမှ လူးလွန့် ကော့ထိုးလိုက်တယ်” မအေက သားကိုမနိုင့်ဘဲ လှည်းအောက်ကို လွှတ်ကျသွားတယ်။

“အမယ်လေး -”

အဲသည်လို အော်လိုက်တဲ့အချိန်မှာတော့ သားလေးကို လှည်းဘီးက နင်းမိပြီးပြီ။ သည်လောက် မိုက်လုံးကြီးတဲ့မိန်းမကို ငါဘာပြောနေဖို့ လိုမလဲ။ လက်ထဲက ကြိမ်တံဖျာနှင့် ဆက်ကာဆက်ကာ ရိုက်နေတာပေါ့။

“ဟော -”

ဘာဂီနေယျ သံဃရက္ခိတ မထေရ်ငယ်သည် ဦးရီးတော် မထေရ်ကြီး၏ ဦးခေါင်းတော်ကို လေခတ်ပေးနေသော ထန်းရွက်ယပ်ဝန်းဖြင့် အကြိမ်ကြိမ်ရိုက်၍ပုတ်ခတ်နေမိပေပြီ။

သံဃရက္ခိတ ရဟန္တာမထေရ်သည် သူ၏တူတော် ရဟန်းငယ်၏စိတ်အစဉ်ကို ဉာဏ်အဘိညာဉ်ဖြင့် ဆင်ခြင်လိုက်ပြီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် -

“ဘယ့်နှယ်လဲ ငါ့ရှင် သံဃရက္ခိတ၊ ကိုယ့်မယားကိုတော့ မရိုက်ဘဲ အပြစ်မရှိတဲ့ ငါ့ခေါင်းကို ဘာပြုလို့ ရိုက်ရတာလဲကွယ်” လို့ မိန့်တော်မူလိုက်တယ်။

အဲသည်မှာပဲ သံဃရက္ခိတမထေရ်ငယ်ဟာ အရှက်ကြီးရှက်ပြီး ထွက်ပြေးတယ်။ သီတင်းသုံးဖော်ရဟန်း၊ သာမဏေများက လိုက်ဖမ်းကြတယ်။ လူထွက်မယ် တကဲကဲ လုပ်နေလို့ နောက်ဆုံးမှာ ဘုရားထံခေါ်ခဲ့ကြရတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ရဟန်းနှင့်သာမဏေငယ်များကို မေးတော်မူတယ်။

“သာသနာတော်မှ လူထွက်မည်ပြု၍ ခေါ်ခဲ့ပါသည်ဘုရား” လို့ လျှောက်ကြတယ်။

“ချစ်သားရဟန်း၊ အဘယ့်ကြောင့် ဝန်လေးသောအမှုကိုပြုရသလဲ၊ ငါဘုရား၏ သာသနာတော်မှာ သောတာပန်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သကဒါဂါမ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အနာဂါမ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ရဟန္တာဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုနိုင်လောက်အောင် မစွမ်းဆောင်နိုင်ဘဲ၊ စိတ်လျှော့ပြီး အဘယ့်ကြောင့် လူထွက်ချင်ရတာလဲ” ဟု မေးတော်မူတယ်။

သံဃရက္ခိတ မထေရ်ငယ်က -

ဝါဆိုသင်္ကန်းအလိုငှာ ပုဆိုးကိုရသည်မှစ၍ ဦးရီးတော်အား ကပ်လှူသည်ကို အလှူမခံခြင်းကြောင့် တွေးမိတွေးရာ ကြံစည်ရာက ဦးရီးတော်မထေရ်၏ ဦးခေါင်းကို

ပုတ်ခတ်မိသည်အထိ မိမိ၏ ဖောက်ပြားသော စိတ်အစဉ်ကို အမှန်အတိုင်း မြတ်စွာ ဘုရားအား လျှောက်တင်လိုက်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ပဉ္စင်းငယ်ကို ဤသို့ ခေါ်တော်မူလိုက်တယ်။

“ချစ်သားရဟန်း လာခဲ့လော့ -”

သုံးလောကထွတ်ထား၊ သဗ္ဗညုတ မြတ်စွာဘုရားက ဤသို့အရေးတယူ အပါး တော်သို့ ခေါ်ယူလိုက်ခြင်းခံရသောသူသည် အဘယ်မျှ ပီတိသောမနဿ ဖြစ်လိုက်မည်လဲ၊ ထိုစိတ်ကပင် တရားထူးရရန် တစ်ဝက်သေချာသွားပေပြီ။

“ချစ်သား၊ အထူးထူး အထွေထွေ မကြံစည်လေနဲ့၊ ဤစိတ်မည်သည်ကား ဝေး သောအရပ်၌ ထင်ရှားရှိသော အာရုံကိုလည်း လက်ခံတတ်သော သဘောရှိတယ်၊ ရာဂ ဒေါသ မောဟဟူသော အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်စေရန် လုံ့လပြုသင့်တယ်” ဟု မိန့်တော် မူပြီး အထက်ပါဂါထာကို ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်တယ်။

ဦးမင်္ဂလာသည် ဤဓမ္မပဒဝတ္ထုနှင့် သဘောချင်းတူသော ပုံဝတ္ထုတစ်ခုကို ငယ်စဉ်က ကျောင်းမှာ သင်ခဲ့ရဖူးသည်။ ဝတ္ထုအမည်က ‘လေထဲ၌ တိုက်အိမ်ဆောက်သော ဖန်ခွက် သည် အကြောင်း’ ဟူ၏။

တောင်းတစ်ခုနှင့်ထည့်၍ ဖန်ခွက်များကို ရောင်းနေသော ကုန်သည်ငယ်တစ် ယောက်သည် ဈေးဝယ်သူနည်းပါးသဖြင့် ပျင်းရိထိုင်းမှိုင်းစွာ ရောက်တတ်ရာရာကို တွေးနေမိလေသည်။ ထိုဖန်ခွက်များကို အဆမတန်သော ဈေးနှုန်းဖြင့် ရောင်းချရပြီး သည့်နောက် တိုးတက်ကြီးပွားလာကာ လူချမ်းသာကြီး ဖြစ်လာလေ၏။

အလွန်မြင့်မားသော တိုက်ကြီးနှင့် ချောမောလှပသော မယားကို ရခဲ့လေ၏။ ထိုမယားနှင့် သားကလေးတစ်ယောက်ရသောအခါ လေးဖက်တွားသော သားကလေး သည် မိခင်လက်မှထွက်၍ ဆော့ကစားရာက လှေကားမှ ကျသွားလေ၏။

သူဌေးကြီးက အလွန်စိတ်ဆိုးသည်ဖြစ်၍ -

“နင်ပါကျပြီးသေရင် ကောင်းတယ်” ဟု မယားအား ခြေနှင့်ကန်ချလိုက်သည်။

ဤစိတ်ကူးအတိုင်း စိတ်နှောက်ကိုယ်ပါ ဆောင့်၍ ကန်လိုက်မိရာ ဖန်ခွက် တောင်းကြီးကိုကန်မိ၍ ဖန်ခွက်တွေ အားလုံးကွဲမှ ဖန်ခွက်သည် ‘ငနဲ’ သည် ဝိုပွဲကြီး ဆင်ရလေသတည်း။

ထိုပုံပြင်ဝတ္ထုမှာ စိတ်နှင့်ပတ်သက်၍ အတိအကျ၊ အဆုံးအမ၊ ဥပဒေသဟူ၍ ကား မပါရှိပါလေ။

နောက်တစ်ခု ဦးမင်္ဂလာ တွေးမိသည်။

ယခုကဲ့သို့ ကြံစည်စိတ်ကူးသော စိတ်အလျဉ်နှင့် အိပ်မက်မက်သော ‘စိတ်အလျဉ်’ ကို နှိုင်းယှဉ်ရလျှင် (စိတ်ချင်းမတူ၍လား မသိ) ‘အိပ်မက်စိတ်အလျဉ်’ က မြန်လွန်း လှပါဘိသည်တကား။ ။

